

SĂPĂTURILE ARHEOLOGICE DIN COM. VALEA ARGOVEI, JUD. CĂLĂRAȘI

de GEORGE TROHANI

La 1 km nord de comuna Valea Argovei cursul Mostiștei se îngustează. Malul drept, în care apa bate în continuu, este prevăzut cu o falășă abruptă ce suferă un neîncetat proces de transformare și erodare. Malul stâng, în schimb, deși și el abrupt, prezintă pante mai domoale, care într-un loc înaintează mult în apă, formând ostrovul "La Leu".

Deoarece periegezele efectuate în această zonă au descoperit urme ceramice din sec. II-I f.e.n., IV e.n. și IX-X e.n., precum și numeroase oase umane², Muzeul Național de Istorie al R.S. României în colaborare cu Muzeul Județean Ilfov au efectuat în vara anului 1980 un mic sondaj.

Secțiunea trasată pe latura de vest a ostrovului a stabilit existența următoarei stratigrafii (fig. 1): 1. strat de pământ aluvionar, gros de 0,55 m, negru mălăros, cu rare urme arheologice; 2. pământ negru, gros de 0,25 m, bogat pigmentat cu concrețiuni calcaroase, conținând relativ puține fragmente ceramice din sec. IX-X e.n. și sec. XVII-XVIII. Din acest nivel pornesc gropile a opt morminte de înhumăție; 3. strat de pământ argilos, gros de 0,50 m, castaniu-gălbui, steril din punct de vedere arheologic; 4. apă.

Aceeași stratigrafie a fost constatată și în unele porțiuni, ce prezentau prăbușiri, de pe malul estic al ostrovului.

Din analiza stratigrafică a tuturor porțiunilor unde ea a fost posibilă, și în special a celei din secțiunea trasată, s-a putut stabili că locuirile aparținând sec. II-I f.e.n., IV e.n. și IX-X e.n. au fost efemere, nedescoperindu-se urmele nici unei locuințe. În schimb mormintele, ale căror gropi pornesc din stratul 2 și se adâncesc cu 0,25-0,40 m în stratul 3, sînt toate feudale, datînd din sec. XVII-XVIII, perioadă de cînd datează unele materiale descoperite în gropile lor (tradiția existenței unui cîmîtir în acest loc nu s-a păstrat).

Mormintele (în număr de 8) sînt orientate est-vest și toți morții au antebrațele pe piept. Nu s-au descoperit monete sau alte obiecte de inventar. Într-un singur caz s-a constatat o suprapunere de morminte - m. 5 suprapunîndu-l pe m. 4, însă groapa lui m. 5 a fost săpată mai puțin adînc pentru a nu deranja osemintele din m. 4.

*

Concomitent cu cercetările prezentate mai sus s-a efectuat un

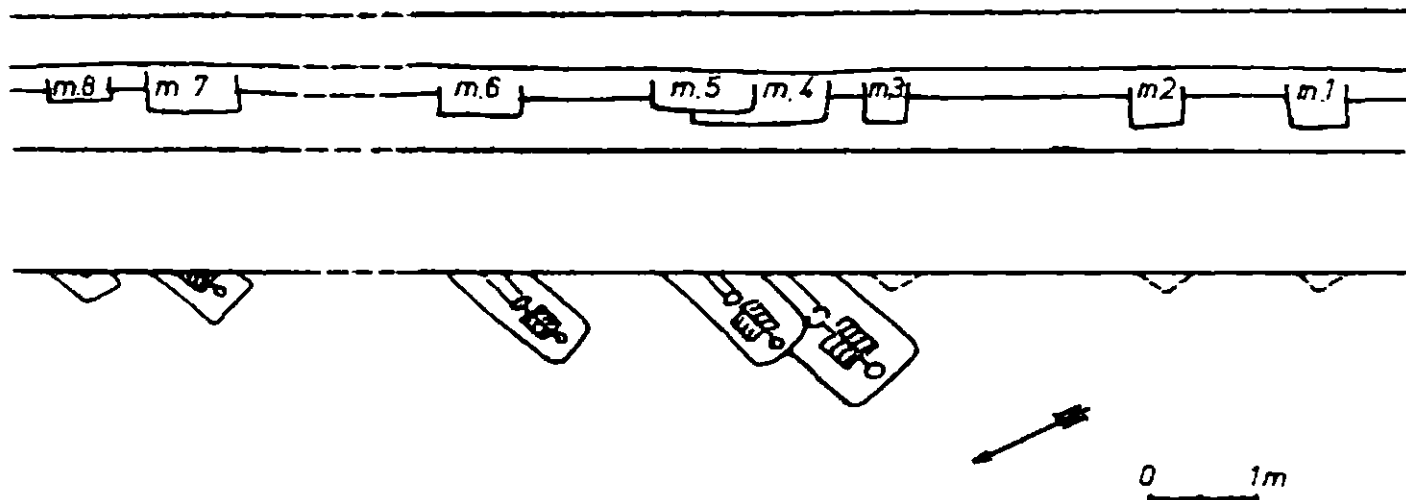

Fig.1.- Profilele și planurile gropilor de morminte feudale descoperite pe ostrovul "La Leu".

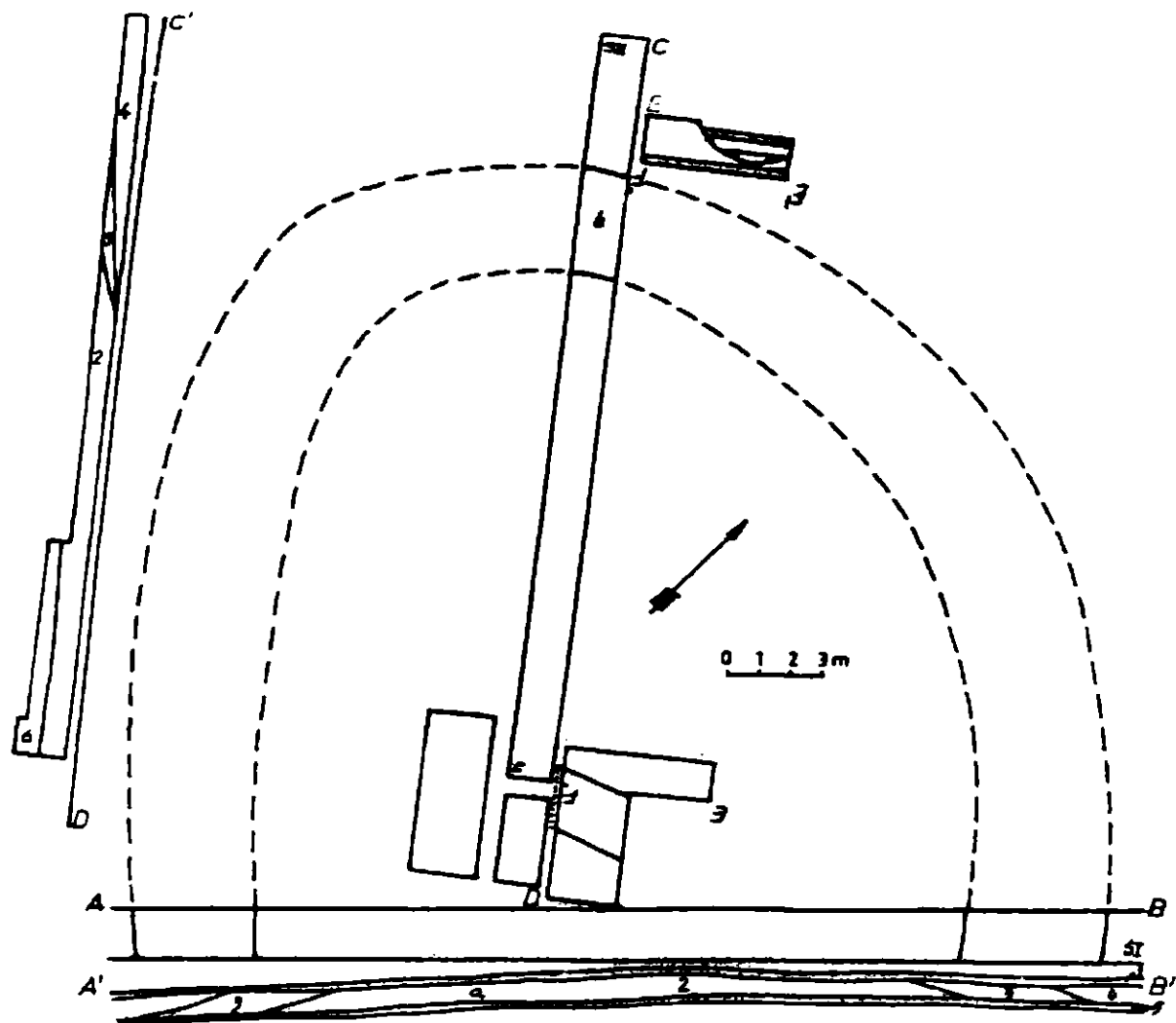

Fig.2.- Planul și profilele secțiunilor trasate pe tumulul de la nord de ostrovul "La Leu".

sondaj și pe un tumul situat pe coama dealului ce străjulește la nord-estul. Sondajul a fost determinat de existența unui șanț (S.I.), săpat pentru lucrări de irigație, care a afectat în parte tumulul.

De formă rotundă neregulată, tumulul măsoară inițial, în diametru, 25-30 m. Azi, prin aplatizare, are un diametru de 30-36 m și o înălțime maximă de 0,72 m față de solul actual și 0,90 m față de nivelul de construcție (fig.2).

Stratigrafic, sub stratul vegetal-arabil (1), gros de 0,40-0,50 m, negricios, devenit ușor argilos, bulgăros-colțos, urmează o depunere neagră-cenușie cu concrețiuni calcaroase (2), argilooasă, bulgăroasă, cu o grosime de 0,55-0,75 m, ce alcătuiește pământul adus pentru ridicarea tumulului. O porțiune din această depunere, care constituie partea superioară a tumulului, s-a scurs, având în prezent o culoare negricios-vineție (3).

În afara tumulului, sub stratul arabil și suprapunând în parte pământul scurs, se află o depunere groasă de 0,40-0,50 m de culoare negricioasă-cenușie, argilooasă, compactă (4).

Sub toate aceste straturi de pământ se află o argilă caestanie compactă (5), care constituie la partea superioară nivelul de construcție al tumulului.

În zona centrală a tumulului s-a constatat existența unei lentile de pământ galben (6) din a cărei margine de vest pornește o groapă, adâncă de 1,40 m față de solul actual, conținând același tip de pământ care a constituit depunerea inițială pentru ridicarea tumulului, dar având o culoare predominant negricioasă.

În timpul săpăturilor, în zona centrală a S.I s-a descoperit un fragment de os de bovid (a), în S.II a unui cal (b), iar în S.III a altora două de cal (unul din ele provine de la un cal puțin înalt).

Deosebit de remarcant este descoperirea în zona centrală a tumulului, în S.II, la adâncimea de 0,60 m sub solul actual, a unui metatars și a unei tibii de om (c). Descoperirea lor însoțită în apropierea unei gropi de șobolan, în care se afla un ciob feudal din sec.al XVIII-lea, pune anumite dubii asupra descoperirii. Totuși, dată fiind apartenența lor unui individ uman - și în treacăt fie spus, pe terasa din acest loc a Măștiștei neexistând nici o necropolă -, precum și prezența, în partea superioară a tumulului, a unor fragmente osoase de bovid și cal, ne îndeamnă a presupune existența, în vechime, a unui mormânt ce se afla situat în partea superioară a tumulului și care a fost distrus prin eroziune și arătură.

Datarea acestui mormânt, secundar în tumul, este foarte anevoioasă. Ținând însă seama de prezența și modul de răspândire a oaselor de bovid și cal, de analogiile cu descoperiri din alte zone - vezi descoperirile de la Vitănești⁴ - bănuim că acest mormânt trebuie să fi aparținut unui val de popoare migratoare din sec.X-XII e.n. (pecenegi-cumani).

În ceea ce privește tumulul propriu-zis, și anume lipsa din groapa centrală special amenajată și acoperită în parte cu o lentilă de pământ galben, ne îndeamnă a socoti respectivul tumul drept un mormânt cenotaf. Iar datarea lui, pe baza analogiilor stratigrafice, se înscrie în perioada practicării înmormântărilor cu ocră de la sfârșitul neoliticului până spre sfârșitul epocii bronzului.

N O T E

- 1 Din acest loc datează descoperirea mai veche a unui colț de mamut, cf. D. Șerbănescu și G. Trohan, Ilfov - file de istorie, București, 1978, p. 39 (Lunca).
- 2 Ibidem, p. 3, nr. 49.
- 3 Identificări Alexandra Bolomey.
- 4 D. Șerbănescu și G. Trohan, op. cit., p. 32, nr. 56.

LES FOUILLES ARCHÉOLOGIQUES DE LA COMMUNE VALEA ARGOVEI, DÉP. DE CĂLĂRAȘI

Résumé

Au nord de la commune Valea Argoei, dans un flot, dénommé "La Leu", on a découvert des traces des siècles II-I av. n. è., IV n. è. ainsi qu'un cimetière du XVIIe-XVIIIe siècles.

Au nord de l'flot, sur la colline, se trouve un tumulus qui contenait une tombe-cénotaphe datant d'une époque comprise entre la fin du néolithique et la fin de l'âge du bronze.

LEGENDE DES FIGURES

Fig. 1. - Profils et plans des tombes féodales découvertes sur l'flot "La Leu".

Fig. 2. - Plan et profil des sections du tumulus situé au nord de l'flot "La Leu".